

**Statistikdokumentation for
Mælk og mejeriprodukter 2018**

1 Indledning

Statistikken belyser størrelsen og værdien af den danske mælkeproduktion, samt mælkens anvendelse til mejeriprodukter. Mælke- og mejeristatistik har en lang historie og det er muligt at sammenligne tidsserier for hovedtallene siden 1900-tallet. Statistikken er i sin nuværende form sammenlignelig fra 1990 og frem.

2 Indhold

Statistikken er en månedlig og årlig opgørelse af den samlede produktion af mælk hos landmændene, den indvejede mængde mælk på mejerier, samt mejeriernes primære anvendelse af den indvejede mælk og produktion af en lang række friske og forarbejdede mejeriprodukter bl.a. konsummælk, smør og ost. Statistikken indeholder data for den økologiske mælkeproduktion, foruden produktionen af økologisk konsummælk, smør og ost.

2.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken over mælk og mejeriprodukter omfatter den samlede produktion af komælk (naturmælk, som er mælk direkte fra koen) og den indvejede mængde mælk på mejerierne. Indholdet af mælkefedt og protein i den indvejede mælk. Foruden mejeriernes primære anvendelse af den indvejede mælk og produktion af en lang række friske (konsummælk, kærnemælk, fløde, syrnede mælk, mælkebaserede drikkevarer mv.) og forarbejdede mejeriprodukter (kondenseret mælk, mælkepulver, smør, ost, valle mv.). Statistikken indeholder data for den økologiske mælkeproduktion, foruden produktionen af økologisk konsummælk, smør og ost. Produktionen er angivet i mængde (kg). Priserne på mælk fra mælkeproducenterne er i øre pr. kg og den udregnet værdi for den totale produktion er i mio. kr.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

Statistikken viser den samlede produktion af komælk hos landmændene. Mejeriernes primære anvendelse af den indvejede mælk og produktion af en lang række mejeriprodukter.

2.3 Sektordækning

Landbrugssektoren og mejerisektoren.

2.4 Begreber og definitioner

Indvejet mælk på mejerierne: Totale mængde mælk (naturmælk), som er indvejet på mejerierne i millioner kg.

Konsummælk: Konsummælk, mælk, som anvendes direkte af forbrugerne.

Naturmælk: Naturmælk er mælk direkte fra koen, ubehandlet mælk. Det er alle typer af mælk (konventionel mælk, økologisk mælk, m.m.). Det er den mælk, som bliver leveret til mejeriet eller anvendt til foder eller eget forbrug hos landmændene.

2.5 Enheder

Mælken opgøres i mio. kg og prisen opgøres i øre pr. kg. Produktionen på mejerier opgøres i mio. kg.

2.6 Population

Statistikken dækker mælkeproduktionen og dens anvendelse.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Statistikken dækker tidsperioden fra 1990 og frem. Dog kan der findes statistik til starten af 1900-tallet, hvor det har været muligt af sammenligne tidsserier. Ældre data findes i (Landbrug 1999-2011)[<https://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?cid=16604>], (Landbrugssgtatistik [1998-1959 <https://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?cid=19733>] og [Landbrugsstatistik 1900-1965][<https://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?cid=19920>]

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Mængderne offentliggøres i mio. kg og priserne i øre pr. kg. De udregnede værdier for den totale produktion i mio. kr.

2.11 Referencetid

Kalendermåned.

2.12 Hyppighed

Månedlig

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

Der er hjemmel til at indhente oplysningerne i medfør af lov om Danmarks Statistik § 8.

Statistikken falder ind under EU-direktiv 96/16/EF og Kommissionsbeslutning 97/80/EF. Dele af mælkestatistikken indgår i statistikken om jordbrugets bruttofaktorindkomst og den europæiske Economic Accounts for Agriculture (EAA).

2.14 Indberetningsbyrde

Statistikken er baseret på administrative registre. Der er derfor ingen direkte indberetningsbyrde, i forbindelse med opgørelsen af denne statistik.

2.15 Øvrige oplysninger

Øvrige oplysninger kan fås ved henvendelse til Danmarks Statistik eller på [emnesiden](#) for animalsk produktion.

3 Statistisk behandling

Der indsamles data hver måned om mælk og mejeriprodukter. Data kommer primært fra administrative registre. De indkomne data tjekkes for kompletthed og konsistens samt sammenhæng med tidligere perioder. Dernæst aggregeres data til de endelige resultater, hvorefter statistikken offentliggøres.

3.1 Kilder

Data om mælk og mejeriprodukter kommer fra administrative registre. Det primære administrative register tilhører Mejeriforeningen, som på baggrund af bl.a. ”bogføringsbekendtgørelsen” indsamler oplysninger fra de enkelte mejerier. Sekundære kilder er kvægregistret, som ejes af SEGES Landbrug & Fødevarer og tællingen over [Kvægbestanden](#)

3.2 Indsamlingshyppighed

Månedligt.

3.3 Indsamlingsmetode

Data fra administrative registre sendes til Danmarks Statistik.

3.4 Datavalidering

De indkomne data tjekkes for kompletthed og konsistens samt sammenhæng med tidligere perioder.

3.5 Databehandling

Data kontrolleres, summeres og sammenstilles til tabeller til statistikbanken.

Mælkeprisen på naturmælk er beregnet både for mælk med standard fedtprocent (4,20 procent) og proteinprocent (3,40 procent) og for mælk med den faktiske (varierende) fedtprocent og proteinprocent. Der foreligger ikke direkte opgørelser af den gennemsnitlige opnåede mælkepris af landmand, derfor er den beregnet af Danmarks Statistik.

Årsprisen på mælk beregnes med støtte bl.a. i den af Mejeriforeningen årligt udarbejdede statistik over mejeriernes driftsresultater. De månedlige priser beregnes på grundlag af a conto priser til producenten og et skøn over den forventede efterbetaling.

I de beregnede priser af producent indgår alle udbetalte tillæg, herunder efterbetaling og sæsontillæg (der er udjævnet på årsbasis), medens kvalitetsfradrag o.l. samt de af producenterne betalte afgifter (produktionsafgift, medansvarsafgift o.l.) er fratrukket, herunder også de beløb, der tilbageholdes på mejerierne til konsolidering mv. De anførte priser for mælk med faktisk fedtprocent og proteinprocent er endvidere korrigeret for opkrævningen af eventuelle superafgifter efter udjævning på årsbasis.

Den samlede salgsværdi for mælk ud af landbruget er lig den samlede salgsmængde (dvs. den på mejerierne indvejede mælkemængde plus producenternes forbrug i husholdningen) multipliceret med den gennemsnitlige salgspris af producent, der er lig med den tidligere definerede salgspris for mælk med faktisk fedtprocent og proteinprocent.

Efter samråd med Mejeriforeningen har Danmarks Statistik fastsat forbrug til konsum hos producenterne til 3,67 mio. kg og forbrug til foder til 75 mio. kg mælk.

Den samlede salgsværdi for mælk er mælk af landmand i alt (mio. kr.). Den samlede salgsværdi beregnes som værdien af den indvejede mælk på mejerierne (inklusiv økologisk mælk) og forbruget af mælk til konsum hos producenterne. Prisen på mælken er den gennemsnitlige mælkepris, som udregnes af Danmarks Statistik. Eventuelle superafgifter opkrævet i henhold til mælkekvoteringsordningerne er fratrukket.

Den gennemsnitlige mælkeydelse pr. malkeko er beregnet af Danmarks Statistik, som den totale mælkeproduktion divideret med det gennemsnitlige antal malkekøer. Det gennemsnitlige antal malkekøer er beregnet som summen af antallet af malkekøer i de 4 kvartalstællinger af kvægbestanden divideret med 4.

Der udregnes en prisrelation på forholdet mellem hvad landmanden modtager for mælken han sælger til mejeriet og hvad han skal give for kvægfoder: Prisrelation af mælk/kvægfoderblanding (relationstal). Forholdet beregnes som mælkeprisen (mælkeprisen uden sæsontillæg, men minus fradrag) sat i forhold til prisen for kvægfoderblanding med højt proteinindhold i forholdet 10 til 1.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling. Der sæsonkorrigeres ikke.

4 Relevans

Statistikken over mælk og mejeriprodukter er af stor interesse for landbrugets organisationer, Miljø- og Fødevareministeriet samt EU. Data om mælk anvendes internt i Danmarks Statistik til bl.a. at beregne mængde- og prisindeks, samt Landbrugets bruttofaktorindkomst, som indgår i Nationalregnskabet. Data om mælk og mejeriprodukter leveres hver måned til Eurostat.

4.1 Brugerbehov

Statistikken over mælk og mejeriprodukter er af stor interesse for landbrugets organisationer, Miljø- og Fødevareministeriet samt EU. Data om mælk anvendes internt i Danmarks Statistik til bl.a. at beregne mængde- og prisindeks, samt Landbrugets bruttofaktorindkomst, som indgår i Nationalregnskabet. Data om mælk og mejeriprodukter leveres hver måned til Eurostat, hvor de bliver anvendt i diverse analyser.

4.2 Brugertilfredshed

Statistikken kan diskuteres på møder i Brugerudvalget for fødevarestatistik. Brugerudvalget består af de centrale brugere af statistikken med repræsentanter fra landbrugets og fiskeriets organisationer, Fødevareministeriet og forskningsinstitutioner. Hovedindtrykket er, at de fleste brugere er tilfredse med statistikken. Data leveres til Eurostat, hvor data også bliver kontrolleret.

4.3 Fuldstændighed af data

Statistikken lever op til kravene i EU-direktiv 96/16/EF og Kommissionsbeslutning 97/80/EF.

5 Præcision og pålidelighed

Det er lovpligtigt for mejerierne, at registrere den indvejet mælk fra landmændene og produktionen på mejerierne. Dette ligger til grund for afregning til landmændene, som derfor formodes at blive målt præcist. Mejerierne skal indberette oplysninger om den indvejede mælk på hver enkel bedrift til det centrale husdyrregister, som ejes af Miljø- og Fødevareministeriet. Beregningen af priser og værdier baseres dels på faktiske a conto priser og dels på skøn over den forventede efterbetaling, som først udmøntes efter mejeriårets afslutning og dermed kan forårsage usikkerheder ved periodiseringen. Opgørelsen af forbrug af mælk hos producenterne og forbrug til foder er skønsmæssigt fastsat efter samråd med Mejeriforeningen.

5.1 Samlet præcision

Opgørelsen af mængden af mælk indvejet på mejerierne har høj kvalitet, da det er lovpligtigt for mejerierne at registrere dette, men det danne også grundlag for afregningen til mælkeleverandøren (landmanden). Produktionen på mejerierne er lovpligtigt at registrere. Beregningen af priser og værdier baseres dels på faktiske a conto priser og dels på skøn over den forventede efterbetaling, der udbetales af andelsselskaberne og først udmøntes efter mejeriårets afslutning og dermed kan forårsage usikkerheder ved periodiseringen. Opgørelsen af forbrug af mælk hos producenterne til 3,67 mio. kg og forbrug til foder på 75 mio. kg pr. år er skønsmæssigt fastsat efter samråd med Mejeriforeningen.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik.

5.3 Anden usikkerhed

Der er en usikkerhed i estimatet af forbrug af mælk hos producenterne. De seneste 3 måneders data vil altid være foreløbige, da der er nogle af mejerierne som er lang tid om at indberette endelige tal om mejeriproduktionen.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslutes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

Opgørelsen af mængden af mælk indvejet på mejerierne har høj kvalitet, da det er lovpligtig for mejerierne at registrere dette og indberette det til det centrale husdyrregister, som ejer af Miljø- og Fødevarerministeriet. Oplysningerne er også grundlag for afregningen til mælkeleverandøren (landmanden).

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Data er revideret for alle månederne for 2018 i november 2018. Ubetydelig forskel på foreløbige og endelige tal - under 1/2 pct. Tallene for 2016 og første halvår 2017 er revideret i oktober 2017 pga. den daværende anvendte metode ikke var optimalt mht. den månedlige opgørelse af mælk.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken offentliggøres ca. 1½ måned efter referencemånedens afslutning. De seneste 3 måneders data er foreløbige. Der offentliggøres en mere detaljeret årsstatistik ca. ½ år efter referenceårets afslutning. Statistikken offentliggøres normalt uden forsinkelse i forhold til planlagte udgivelsestider.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

Foreløbige månedstal offentliggøres 1½ måned efter afslutningen af den pågældende måned, endelige månedstal foreligger når årstal offentliggøres ½ år efter årets afslutning.

6.2 Publikationspunktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt. Men pga. tekniske problemer med registerdata har der manglet data vedrørende produktion på mejerierne i foråret 2017. Offentliggørelse af august 2017 tallene blev udsat 10 dage, da registerdata var forsinket pga. manglende indberetninger til registret.

7 Sammenlignelighed

Der er mulighed for lange tidsserier uden problemer. Mange data kan sammenlignes med andre EU lande, da data er udarbejdet i overensstemmelse med EU forordningen vedr. mælk. På Eurostats hjemmeside kan findes tilsvarende data for nogle af variablerne fra medlemslandene i EU for mælkeproduktion.

7.1 International sammenlignelighed

Der leveres hver måned data til EU's statistikbureau, Eurostat. Data for samtlige EU-lande kan findes på [Eurostats hjemmeside](#). Det vurderes, at der er god sammenlignelighed på tværs af landene, idet statistikkerne bør være produceret efter fælles retningslinjer og principper.

7.2 Sammenlignelighed over tid

Statistikken har en lang historie, og siden 1900-tallet er det muligt at sammenligne tidsserien for hovedtallene. Der er dog sket en forbedring af statistikken sidst i 1920'erne, og siden 2. verdenskrig har der været en fyldestgørende statistik på området. Så der er mulighed for lange tidsserier.

- Fra 1. januar 2015 er forbruget af mælk til konsum hos producenter 3,87 mio. kg og forbruget til foder 75 mio. kg. mælk.
- Fra 1. januar 2012 er forbruget af mælk til konsum hos producenter 4,32 mio.kg. og forbrug til foder 75 mio.kg. mælk..
- Fra 1. januar 2009 til 31. december 2011 var forbruget af mælk til konsum hos producenter 5 mio. kg og forbrug til foder 75 mio. kg mælk. Før 1. januar 2009 var mælk til forbrug til konsum hos producenterne 10 mio. kg og forbrug til foder 125 mio. kg.

Som kompensation for den faldende mælkepris (indbygget i EU´s landbrugsreform), blev der i 2004 udbetalt en samlet mælkepræmie på 389,1 mio. kr. Mælkepræmien bortfaldt i 2005 og blev erstattet af et mælketillæg, der indregnes som et tillæg til landmandens betalingsrettigheder under enkeltbetalingsordning.

I perioden 1984 til april 2015 har der været mælkekvoter, som har styret produktionen af komælk i Danmark.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Statistikken dækker tidsperioden fra 1990 og frem. Dog kan der findes statistik til starten af 1900-tallet, hvor det har været muligt af sammenligne tidsserier. Ældre data findes i (Landbrug 1999-2011)[<https://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?cid=16604>], (Landbrugssgtatistik) [1998-1959 <https://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?cid=19733>] og [Landbrugsstatistik 1900-1965][<https://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?cid=19920>]. Landbrug & Fødevarer publicerer [mælke - og mejeri statistik](#)

7.4 Intern konsistens

Intet at bemærke.

8 Tilgængelighed

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under emnet [Animalsk produktion](#). Statistikken indgår i [Nyt fra Danmarks Statistik](#) om *Animalsk produktion* samt *Jordbrugets prisforhold*. Derudover indgår statistikken i [Statistisk Tiårsoversigt](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 08:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet. Temapublikationer mv. kan offentliggøres på andre tidspunkter af dagen. Rigsstatistikeren kan beslutte, at sådanne publikationer kan udleveres før udgivelsestidspunktet, fx til interessenter og pressen.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Statistikken offentliggøres ikke særskilt men indgår i [Nyt fra Danmarks Statistik](#) om *Animalsk produktion* samt *Jordbrugets prisforhold*.

8.5 Publikationer

Statistikken indgår i publikationen om [Jordbrugets Prisforhold](#). Derudover indgår statistikkens årlige tal i [Statistisk Tiårsoversigt](#).

8.6 Statistikbanken

Statistikken offentliggøres i Statistikbanken under [Animalsk produktion](#) og [Det økologiske jordbrugs produktion og regnskaber](#) i følgende tabeller:

- [ANI7](#): Mælkeproduktion og anvendelse efter enhed og tid
- [ANI71](#): Mælkeproduktion og anvendelse efter enhed og tid

8.7 Adgang til mikrodata

Der er ikke adgang til statistikkens bagvedliggende mikrodata.

8.8 Anden tilgængelighed

En del af data transmitteres og offentliggøres i [Eurostat](#)

8.9 Diskretioneringspolitik

[Datafortrolighedspolitik](#) i Danmarks Statistik følges.

8.10 Diskretionering og databehandling

Data offentliggøres på et niveau, der ikke nødvendiggør særlige tiltag i forhold til diskretionering.

8.11 Reference til metodedokumenter

Der findes ingen separat metodebeskrivelse for denne statistik.

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i detaljeret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Fødevareerhverv. Den statistikansvarlige er Mona Larsen, tlf. 39 17 33 99, e-mail: mla@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Fødevareerhverv, Erhvervsstatistik

9.3 Kontaktpersonens navn

Mona Larsen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

m la@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 33 99

9.8 Faxnummer

39 17 39 99